

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr., a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Nimeri singuratici à 5 cr. se vënd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Nimeri singuratici à 20 bani se vënd la librăria G. Cârjan, Ploesti

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Octombrie 1898 v. încep
noue abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foii.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima luni, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. — cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s-a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea

Concluziuni.

Ni-se pare că campania ziaristică
ce s'a urmat în timpul din urmă în
jurul chestiunii școalelor din Brașov,
s'a sfârșit. Ea se poate cel puțin
considera ca încheiată, pentru-că
punctul, care a provocat pornirea ei,
punctul «falsului» e deplin clarificat.Astăzi se știe pretutindenea, că
nici un act din cele-ce au avut rol
în această chestiune nu e fals ori falsificat.
Se știe că a existat și există și al treilea
act, despre care s'a pretins că e fals.
Se știe că acest act emanează din
gremiu prezidiului ministerial al guvernu-
lui ungurese și e scris de dl Dr. János
Benedek, agregat al prezidiului ministe-
riului ungurese, sau, cum se exprimă
dl ministru de culte Wlassics, în foaia ofi-
cială: »a m. kir. miniszterelnökséghez
szolgáltatottak berendelt fögymnasiumi
tanár».Despre aceasta e convinsă azi toată
lumea dela noi, neexcepționând nici chiar
pe »amicii» dela »Trib. Poporului». Pen-
tru-că ei, deși susțin contrarul, nu cred
ceea-ce susțin. Cel puțin despre prim-
redactorul acestei foi, care e și »respon-
sabilul» ei, știm din propriile sale de-
clarațiuni, ce le-a făcut cu graiu viu, că
nu aproabă, ba desaproabă hotărât ar-
ticolii în chestiune ai ziarului seu, și
dacă nu i-a și împedecat să apară în
vileag, e pur și simplu numai de aceea,
că a lipsit de mult timp dela postul seu,
și poate lipsește și azi.Când s'a ivit mai întâiu chestiunea
școalelor din Brașov, așa gravă cum
era și este, toți oamenii de bine dela
noi au rămas cuprinși de o chinuitoare
surprindere. Eram obișnuiți a crede,
că școalele din Brașov sunt materiali-
ceste cele mai bine situate școale româ-
nești dela noi. Pentru-că se știa la noi
despre averile mari, ce biserica Sfântului
Nicolae, susținătoare școalelor, le posedea,
grăție daniilor din timpurile vechi.Deodată ne pomenim cu fama si-
nistră că școalele stau rău; că guvernul
maghiar le impune să ceară ajutor de
stat, ca să nu fie închise. Lumea se
întreba uimită: cum se face asta? cumde au ajuns falnicile așezăminte cultu-
rale din Brașov avise la grația daru-
rilor danaite ale guvernului maghiar...?Au urmat interpellările și desbat-
erile din camera României, cu violenta
campanie ce s'a pornit în ziare.Urmăream cu atențiune desvolta-
rea lucrurilor, deși inima ni-se strîngea
de durere văzând modul cum se discută
într-o cauză nouă atât de scumpă. Și
când? În prețuia de 10 Maiu, în
preajma măreței zile de 3/15 Maiu, a
cărei srbare vrednică de aniversarul
al 50-lea preocupa cu sfințenie întreg
sufletul nostru.Și elevația sufletească, ce trebuia
să o inspire tuturor amintirile unor date
ca 10 Maiu, și 3/15 Maiu — nici ea
n'a putut preserva desbaterea cauzei
acestor școale de valul patimilor. Nu,
pentru-că în această discuțiune s'a ivit
acusa de fals, falsificatori și »fabricant
de acte false».Vedeam cu durere cum valurile
discuțiunii se aruncau și la noi prin
»Tribuna Poporului» dela Arad. Noi
însă am rămas rezervați. De abia la
începutul lui Iunie am început să pu-
blicăm și noi articolii de informațiune
ai corespondentului nostru din București.
Era o datorință a noastră de ziariști,
pe care trebuia să o împlinim. În câțiva
articoli corespondentul nostru a făcut
istoricul adevărat al chestiunii, precum
și al desbaterilor ce s'au urmat în ca-
mera și la senatul României. Obiectivi,
finuți pe un punct de vedere înalt, care
se conduce numai de interesele cauzei,
fără considerare la persoane, articolii
noștri au avut darul de a lumina pu-
blicul asupra adevăratului rost al che-
stiunii.S'au aruncat calumniile asupra »Tri-
bunei» din acest prilej. Dar' ele veniau
dela aceia dintre ai noștri, cari susțineau
falsul și aruncau epitetul de »fabricant
de acte false». Am respins calumniile
lor și am tăcut.Cum însă falsul se mănținea, ca un
cal bun de călărit, și cum era un om
dela noi care a fost timbrat ca falsifi-
cător, un om care reprezenta interesele
școalelor din Brașov, ca efort al biseri-
cii S-tului Nicolae, nu puteam denega
acestui preot, atacat așa de grav, drep-
tul de a se apăra față de o acuză in-
famantă.Așa s'a pornit a doua parte a cam-
paniei. Acum s'a sfârșit și aceasta. Tot
ce s'a putut aduce în luptă s'a adus.
»Amicii» noștri au recurs chiar și la ne-
adevăruri, numai să nu treacă la se-
pleca înaintea faptelor. Regrete însă
pentru modul nedemn, cu care au ata-
cat pe reprezentantul eforiei n'au avut.Acum pot vedea cum s'au înfundat
și ce pete negre și-au contras.Pot învăța, ca pe viitor să fie mai
obiectivi, mai devotați cauzei decât per-
soanelor, și mai cinstiți în modul de a
discuta.De vor învăța spre binele lor va
fi, de nu e treaba lor. Lumea va ju-
deca.Acum însă discuția s'a sfârșit. Ră-
mâne să urmeze faptele. Fondul che-
stiunii, partea cea mare și hotărâtoare
își așteaptă rezolvarea.

Sibiu, 6 Octombrie n.

Reforma legii electorale. Pu-
blicăm la alt loc cele discutate privitor
la această temă în congregațiunea
Ciudadului. Pe lângă absurditățile
ce Justh Gyula, deputatul kossuthist
a spus despre noi, Români, remarcăm
aici faptul, că congregațiunea abando-
nând punctul de vedere al protonota-
rului Návay s'a declarat solidară cu
ministru Percezel, care se știe cum a
precisat deunăzi în parlament poziția
guvernului față de această reformă.»Alkotmány» aduce în legătură
aceste două puncte și zice:»Reasumând aceste declarațiuni ajungem
la rezultat, că de fapt guvernul nu intențio-
nează a face nimic în această direcțiune,
adece rămâne totul cum a fost. Procedura acea-
sta a guvernului nu ne surprinde, pentru-că nu
putem presupune să-și accelereze însuși că-
derea sigură; ear' reforma legii electorale acea-
sta ar însemna-o».»Alkotmány» concludde deci, că tre-
buie opoziția să facă ceva pentru reali-
zarea reformei. E interesantă combi-
nația, cu care calculează organul par-
tidului popular. Eată ce zice:»Pertractările pentru reînnoirea pactului
vor ține probabil încă vr'un an, așa că după
rezolvarea lor camera va mai rămâne (în ac-
tuală sa formație) încă doi ani».»In decursul acestor doi ani — zice »Al-
kotmány» — trebuie să năsim, că reforma legii
electorale să se realizeze, nu cumva alegerile
viitoare să fie și mai miserabile».Va să zică partidul popular nu
are nădejde să cadă sistemul lui Bánffy
nici în 2—3 ani.Staturiu la noi?! Congrega-
țiunea comitatensă din Bars a proiectat
un apel către dietă, în care se se
ceară introducerea legii statarie în
contra anarhistilor din Ungaria.Noi credem, că la noi anarhiștii
nu există ca să ne grăbim cu statariu;
dar' există politicieni anarhiști și
dietă ar face un lucru mult mai cu-
minte, dacă s'ar ocupa nișel de acestia
din urmă.

Situatia în Austria.

Deocamdată nu e nici un fapt con-
cret, care ar indica o nouă direcțiune.
Cabinetul Thun a pierdut un membru,
perrepresentant Germanilor, dl Baeren-
reuther, a cărui abdicere a fost pri-
mită de M. Sa și publicată oficial.Acum decurg pertractări între
Thun și partida drepte, ca se între
din aceasta unul ori doi membri
în cabinet. Se vorbește de baronul Di
Pauli, șeful partidului popular catolic,
și de Jaworszki, șeful clubului polon.
Pertractările nu s'au sfârșit încă.»Pester Lloyd» într-o corespondență
din Viena descrie direcțiunea cabi-
netului Thun, ca mergând prea mult spre
slavism în contra germanismului.Eată ce zice corespondentul lui
»P. L.»:»Retragerea lui Baerenreuther e de regre-
tat, pentru-că da contelui Thun un prilej, dorit
ori nedorit, de a se arunca de tot în brațele
drepte. Deocamdată dela Baerenreuther se trece
la Di Pauli. Această cale însă, abstrăgând
dela partea ei politică (Di Pauli e conservativ.
Red. »Trib.» și în privința națională înseamnă
o cale costisă în jos și trebuie să ducă la o de-
voltare, la care, odată, nici germanismul (mai
puțin pronunțat. Red.) domnilor din partidul
popular catolic nu va voi să conlucre. Atunci
se va fi ajuns la Austria slavică națională, la
înecarea federalismului depline a statului. Ace-
sta e un experiment pe moarte și viață, și de
un atare experiment ar trebui să se ferească, de
un mil, fiecare bărbat de stat austriac».»P. L.» se teme deci de eventuala
influență a partidului catolic și a
slavismului, căci ar duce la federa-
lism.Vederile acestea cuadrează perfect
cu ale lui »Probus», care în broșura
sa »Rückblick auf Oesterreich im
Jahre 2000» — de care am amintit
deja, — »prorocește» Austro-Ungariei
o totală descompunere, pe la 1950,
din cauza federalismului, antisemitis-
mului și catolicismului.La această broșură vom mai re-
veni.Privitor la situația Austriei mai
adaugem că complimentele, ce ministrul
de finanțe Dr. Kaizl a făcut Ungariei
au provocat mare resens. Ziarele ger-
mane îl batjocoresc tot »Kaizl băcsi». Chiar
și »Fremdenblatt» le reproabă. Presa maghiară
cuitează unanimitate, ce se aduc Ungariei,
de care se aduc Ungariei, de care se aduc
reservă, pentru-că ele apar ca o ostie
îndulcită pe pilula amară a ridică-
rei cuotei.»B. Hirlap» exprimă astfel opinia
publică maghiară față de Dr. Kaizl,
(care de altfel e Cetr):»Laudele lui ne pătrund, dar' nu ne vor
seduce, ca — asemenea corbului din fabulă —
să începem a cânta, scăpând din gură bucată
de caș — pe seama vulpei».Străinismul
în Bucovina.La alegerile pentru dieta Bucovi-
nei au candidat și s'au ales în ora-
șul Suceava un domn oare-care cu nu-
mele Desloges, la Rădăuți un oare-care
Kipper, ear' la Siret un alt străin cu
numele Pompe. Camera de comerț a
Bucovinei a acceptat candidatura dlui
David Tittinger și a dlui Friedrich Lan-
genhahn. Și mai spune apoi, că al doile
representant de până acum al came-
rei de comerț, dl Iacob Kohn, a bine-
voit să renunțe la mandatul pe care l'a
avut de o serie de ani.Să nu te doară inima, când, ca Ro-
mân, trebuie să cetești asemenea dovezi
de insolentă?Căci cum se numim altfel îndrăz-
neala acestor domni Desloges, Kipper,
Pompe e tutti quanti de »a» și pune
candidatura în cercuri românești din
moși-strămoși? Ce caută acesti venetici
în districte și orașe curat românești ca
Suceava, Siret, Rădăuți? Ei au pre-
tențiunea de a fi reprezentanți ai inte-
reselor Moldovenilor lui Stefan-cel-Mare?
Ei, acesti străini de teamă și de neamul
ei, vor să dicteze legi pe acea bucată
de pământ românesc?E o colosală aroganță și un sân-
geros dispreț din partea acestor pripă-
șiți, când au cutezanța de a aspira mă-
car să fie »aleși» poporațiunei băștinașe
din acea țărișoară.Dar' nu ne surprinde această in-
solentă de venetici, ci ne uimește faptul,
că guvernul provincial al ducatului Bu-
covinei găsește încă și astăzi, după atâ-
tea amare experiențe, de cuvință să
dece pe sub mână ajutor acestor străini
împotriva Românilor.Tot mai mult se adevărește, că Au-
striacii propriu ziși nu-și înțeleg inte-
resele în Bucovina, precum nu și-le în-
țeleg nici în alte provincii. Guvernul
din Viena, dacă admite asemenea păr-
tineri guvernamentale ale străinismului
în Bucovina dovedește, că sau nu știe
ce face, sau nu știe ce fac alții în nu-
mele seu. Destul de rău și într'un cas
și în altul.Ni-se pare însă, că el într'adevăr
nu știe ce face. El e mulțumit, când re-
presentanții sei, autoritățile din Bucovi-
na, fac ce vor și-l lasă în pace.Dar' acest sistem e desastroș nu
numai pentru Români, ci chiar pentru
Austria, ale cărei interese guvernul dela
Viena are misiunea de a le administra.
Căci cum n'ar încolți și nu s'ar des-
volta profunde resentimente în popora-
țiunea moșneană a Bucovinei, dacă me-
reu i-se dovedește prin vorbe și prin
fapte, că numai străinii de acolo pot
conta la sprijinul guvernului, sau cel
puțin la nepărtinirea lui?Par'că nu ar fi destul de încurcate
situațiile naționale în Boemia, Moravia,
Silesia, Carintia etc., guvernul ține să-și
creeze adversari implacabili și în Bu-
covina, fără a-și putea câștiga amici de
ispravă. Nu cumva, cabinetul dela Viena
se va fi întărit, întinzând mereu ari-
pele sale protectoare asupra străinilor
»germani-liberali» din Bucovina? Dar'
nu liberalii germani i-au făcut și îi
fac obstrucție? Nu ei îi fac zile fripte?Dar' vorba lui Oxenstierna: E de
neecrezut cu câtă prostie se guvernează
lumea.

Suceavani.

1848.

Cronica anului.

Chirileu, 3 Septembrie.

Mai mulți oameni au fost citați la cur-
tea domnească din S.-Paul, unde oficialii co-
mitatului i-au tratat cu epetite de hoți, tâl-
hari, cioare etc., zicându-le și amenințându-i
că vor ține soldații și o jumătate de an pe
capul lor. La aceasta oamenii li-au răspuns,
că n'au ce face.— Ba aveți, sau aveți, mări tălharilor,
le răspunseră oficialii. De ce ați ascultat de
răvrătorul acela, și dacă vreți să vă ar-
tați oameni de omenie și ascultători de legi
și porunci, atunci prindeți-l și-l dați pe mâna
dreptății (pe V. Moldovan).— Nu avem de unde-l prinde, mă-
rile voastre, răspunseră oamenii; că de când
a eșit comisia din sat, s'a făcut și el ne-
văzut.În fiecare zi trebuie să taie pentru sol-
dați câte o vită. Cu toate acestea ei, cu deo-
sebie cei maghiari, sunt foarte duri și brutali
cu oamenii. Intre ofițeri se zice că ar fi și
un Român. (M. I. M.)

Chirileu, 9 Septembrie.

V. Moldovan, care din 2 Sept. a dispă-
răut din comună îmbrăcat în haine țărănești,
după-ce a petrecut la o stână din câmp, pe-
ste Murș, s'a reîntors în noaptea de 6 Sept.
acasă spre a-și relua vestmintele și a se duce
la Blaj. Era însă să fie prins de soldați. Prin
întunecul nopții a scăpat, sărind pe ferea-
stră din casa prătească, și s'a ascuns în po-
dul șurei, unde ești azi, Miliția stă și acum în
comună și se dedă la excese din ce în ce
mai revoltătoare. Spioni peste spioni umblă
să prindă pe Moldovan spre a-l duce la Va-
șarheiu, să-l spânzure. (M. I. M.)

Blaj, 10 Septembrie.

Moldovan din Chirileu a sosit aici, fu-
gind de acasă spre a-și scăpa viața. Despre
fuga sa spune, că după-ce a stat vre-o șapte-
mână ascuns a iscodit un mod de a se refu-
ja pe ascuns. Socru fratelui seu a pus fân în
cărui, ca-și-când l-ar duce spre vnzare. Mol-
dovan s'a ascuns în fân. Așa a eșit din Chi-
rileu și a venit aici.In vederea adunării aici s'au adunat
foarte mulți Români, din toate părțile, inteli-
genți și țărani, mai ales tineri.

Chirileu, 18 Septembrie.

Azi între 8—9 ore a. m. un caducăr a
sosit aici din Dioș-Sân-Mărtin, aducând o
scrisoare viceșpanului Gall Mozes, președintele
comisiunii de recrutare. După-ce au citit-o
membrii comisiei, cari se aflau în casa pa-
rochială, s'au uitat uimiți unul la altul. Nu-
mai decât comandantul militar a fost avisat
și a dat ordin să plece miliția din sat, spre
marea bucurie și mângâiere a poporului.
(M. I. M.)

Blaj, 20 Septembrie.

Multime de Români se află în Blaj, toți
înarmați cu lănci, puști și alte arme. Din Or-
lat au venit 500 inși, fiecare cu arme, cum
și-a putut câștiga. A venit și lăncu din Vi-
dra, cu Muntenii sei, oameni cu ținută mar-
țială, bine înarmați și disciplinați. In jurul
Blajului sunt peste 2000 de Români din toate
părțile. Miliția sosită e pe partea Românilor;
în fruntea ei stă comandantul de batalion,
majorul Clococanu.

Blaj, 25 Septembrie.

Au sosit din Sibiu: S. Bărnăuș, A.
Tr. Laurianu și Al. Papiu Iarianu însoțiți de
locotenentul Novac, dela Orlat.Asemenea a sosit și Fl. Michiesiu, care
5 luni a fost rob în captivitatea Sécuiilor la
Murș-Oșorheiu.La adunare, ca comisar guvernial a luat
parte baron N. Vay. La început se purta
în mod provocător. Văzând însă că Români
n'au gustul și voea de a se supune orbește
mandatelor sale, o mai slăbi din coardă,
ba invitat el adunarea să-și descopere dorin-
țele și gravaminele, spre a le aduce la cuno-
ștință tronului.

Blaj, 28 Septembrie.

Vas. Moldovan sosește carăși în Blaj, însoțit de fratele său Isăie, tribunul Tamaș, Oros din Vidrașeu și alți oameni din Chirileu. Ei găsesc pe *Azente* exercitându-și oastea pe lunca cea frumoasă din jos de Blaj. În înțelegere cu el Moldovan ia angajamentul să desarmeze domni unguri din Sân-Paul, fără a comite crime și omoruri. Moldovan spune, că prefectura lui (legiunea III.), care se întinde dela Murăș pe Târnava-mică în sus până unde sunt Români, și în jos până la Jidveiu și Căpâlna, e organizată astfel: vice-prefect e *Florin Lăscudean*, din Bucerdea; tribuni: *Iosif Tamaș*, din Marghita; *Jacob Oltean*; din Vaideiu, *Alexandru Pop*, din Sân-Paul; *Petru Bonta*, teolog din Șeușa. În fiecare sat are centurioni (căpitani) și tot la a 10-a casă un corporal.

Legiunea e provăzută cu arme, unii au lănci, alții pistoale și puști de diferite sisteme; Unele sunt cu capse, altele cu cremene; unele sunt cătănești, mari ca tănjele; în altele nu intră plumbii, munițiunea însă le lipsește. Ca instructor și-a câștigat pe un anumit *Vicu* din Sân-Paul, fost militar încă pe când se prindeau ficiorii cu funia. Ca dobă întrebuintează o mierță (felderă), care se bate cu două lemne. În fiecare zi își scoate armata astfel constituită la exercițiu. (M. I. M.)

Viena, 6 Octombrie.

A treia revoluție vieneză. Poporul împedecă militia de a merge în calea lui Jellacici. Ciocnindu-se, rămân vre-o 500 morți și o mulțime de răniți. În sfârșit poporul învinge. Câteva grupuri se împărșie peste întreg orașul, ca să-l caute pe Latour, miuistrul de război. *Aflându-l ascuns, e ținut pe trasa «am Hofe» și spânzurat de un felinar.* (Kerékgyártó).

Praga, 6 Octombrie.

Un escadron de husari a plecat de aici uoaptea către Ungaria, unde se va pune în serviciul revoluțiunii. (S. B. nr. 115.)

Din congregația Ciănadului.

— Revisuirea legii electorale. — Deputatul Justh. — Românii.

În 3 Octombrie s'a ținut congregațiunea comitatului Ciănad. Între altele avea să se desbată și propunerea protonotarului comitatens *Návay Lajos*. Propunerea e:

Dreptul electoral să se lărgască prin scăderea censului și votarea să fie secretă. Motivele propunerii sunt, că art. de lege XXIII. din 1874 e o lege învechită, care se lovește în cap cu principiile de egalitate și de libertate a poporului, și că pe lângă sistemul de alegere, care acum se practică, moravurile poporului decad cu desăvârșire.

Propunerea lui *Návay* era departe de a fi provenit din adevăratul simț de echitate față de cei neîndreptățiți în primul rînd prin anomalile actualului

sistem electoral. El avea între altele pretenția de a stabili, ca dreptul de alege să-l aibă numai cei-*ce știu vorbi și scrie ungurește*. Aceasta drept scut contra naționalităților.

Românii, cari au fost de față — în număr foarte neînsemnat — au votat contra propunerii, înțelegând veninul ce se ascunde sub masca inovațiunii.

Interesant e, că deputatul independent *Justh Gyula*, apărând propunerea, a susținut niște absurdități piramidale. A zis între altele:

«Agitatorii români sunt cei mai mari dușmani ai revisiei legii electorale, pentru-că bine știu ei, că împărșirea neproporțională de acum a cercurilor electorale, numai pe moara lor mînă apă. Aceștia sînt agitatori răsvrățitori, cărora România le e patria adevărată».

Ne abținem dela comentarii mai amănunțite.

Cetitorul inteligent își va face idee, cât de bine e informată națiunea maghiară despre aspirațiile noastre legitime, când un *deputat* — subliniam cuvîntul — un *membru al dietei*, face niște enunțiațiuni de o ignoranță atât de mare.

Noi — dușmani ai revisiurii legii electorale?!

Risum teneatis!

Cronica politică.

China.

Știrile ce ne vin din *Peking* sînt nesigure și mance, nu numai referitor la persoana împăratului, despre care încă nici acum nu se știe că trăiește sau a fost omorât, dar și la împrejurarea, ceea-ce ar fi de însemnatate, că ce influență a avut detronarea asupra poporului chinez.

Se semnalează ce e drept o răcoala în provincă, dar' despre aceasta nu se știe ce tendență are, de oare-ce *Daily Mail* din Londra are știrea, că răsculații amenință, că vor uicide pe toți străinii.

Se depeșează mai departe, că legațiunile europene sînt amenințate și în *Peking*, deși ciung-li-iamenul a depus pe aceia, cari au atacat acum de curînd pe câțiva europeni.

Ziarului *Dalziel Agency* i-se semnalează, că prima urmare a detronării va fi ocuparea *Pekingului* de către puterile europene. Se depeșează mai departe, că pentru apărarea legațiunilor rusești și engleze vor sosi în curînd în *Peking* 30 de căzaci și 30 de soldați marinari englezi.

Chestia Cretei.

Din *Atena* se depeșează, că în cercurile politice de acolo se crede, că împăratul *Wilhelm*, în trecerea sa prin Constantinopol spre Ierusalim, va propune Sultanului să-și dea învoirea la denumirea prințului *George* de guvernator al Cretei.

Prin aceasta chestia cretană s'ar apropria de rezolvarea definitivă, ceea-ce e de dorit atât în interesul păcii europene, cât și a imperiului turcesc.

La cererea celor patru puteri, de a se retrage din Creta oficialii și oastea turcească, Sultanul s'a provocat la casuri precedente și pretinde, ca în un singur loc al insulei se rămână o garnisoană turcească, ca semn al suveranității Turciei.

Puterile sînt decise a regula fără amînare chestia cretană.

Prețul bucatelor.

Deși agricultorii poartă grija și iau asupra-le risicul pentru producțiunea și valorisarea bucatelor — când e vorba de formarea prețului la bucate, agricultorii au cea mai puțină influență. Formarea prețului de bucate e lăsată pe mîna speculațiunii neomnoase dela burse și agricultorii e silit să vîndă și să cumpere după prețul convenabil numai acestei speculații. Trebuie să se mulțumească agricultorul cu aceea ce i-se dă, — ori cîștigă, ori păgubește.

Și cu toate-că acest absolutism al bursei în formarea prețului de bucate e cât se poate de păgubitor, agricultorii până acum au întreprins pașii de lipsă ca să-și afirme și să-și reclame drepturile ce le compet la formarea prețului.

După dreptate ar fi, ca agricultorul să-și manifeste dreptul în formarea prețului în modul acela, ca să nu-și vîndă bucatele până nu i-se ofere prețul convenit, prin care să-și rebonifice cheltuielile producțiunii și să realizeze și un câștig onest. De sine se înțelege, că agricultorii să nu tindă la urcări prea mari a prețului fără să formeze prețul convenabil, care să nu ajungă d. e. nici 15 fl., dar' să nu scadă nici la 6 fl. pentru 1 hl. de grâu.

Păgubitoarea anomalie de până acum — adevă formarea prețului exclusiv numai de bursă — pare a dispăre în cel cu înecul. În anul acesta s'a făcut deja îmbucurătorul început. E adevărat, că acest început a fost forțat așa zicînd de împrejurări, dar' cu toate acestea faptul rămîne, că agricultorii au avut în anul acesta o parte mai mare în formarea prețului de bucate. Și anume eată cum:

Recolta slabă a anului trecut a fost urcat prețurile bucatelor la un grad aproape ne mai pomenit. Prin aceasta speculația bursei a realizat profituri enorme, pe când agricultorii au suferit pagube prea mari.

»Din pățanie învață omul«, — zice o vorbă înțeleaptă. Tot astfel au învățat și agricultorii și în anul acesta nu și-au mai aruncat bucatele pe prețuri de nimica imediat după secere.

E constatat, că în anul acesta s'a circulat în piețele de bucate cu 1/3 mai puține bucate ca în anul trecut — la

aceeași epocă. Această rezervă au simțit-o foarte păgubitor speculații, cari se ocupă cu *vînzările pe termen*.

Aceștia — credincioși datinei din trecut — au vîndut încă în primăvară cantități mari de bucate cu prețuri cari nu erau potrivite cu recolta și cu condiția de a lîfera bucatele în Septembrie. Din astfel de vînzări sperau speculații că vor realiza profituri mari, ca până acum. Și speranța lor era basată pe credința, că și în toamna aceasta, ca și până acum agricultorii vor umplea piețele cu bucate și atunci ei vor cumpăra cu prețuri de batjocară, căci fiind oferta mare, prețurile pot să le scadă. În chipul acesta le va fi ușor să lîfereze cantitățile de bucate vîndute cu luni înainte.

De astă-dată speculații s'au înșelat amar în calculația lor rafinată. Agricultorii, după secere nu au mai umplut piețele cu bucate, — fără așteaptă și acum prețurile cunvenite. Toate apucăturile celor dela bursă nu au avut rezultat și astfel foarte multe vînzări pe termen au rămas neacoperite. Speculații n'au de unde să lîfereze cantitățile vîndute, și acum sînt siliți să ofere prețuri mai mari, mai convenabile. În zilele acestea deja a fost prețul grăului la bursa din Budapesta — 9 fl. per hl.

Astfel s'a început îmbucurătoarea influență a agricultorilor în formarea prețurilor de bucate. Și dacă astfel se continuă, în curînd o să ajungă la prețurile cunvenite.

Dar' pentru-ca să poată lucra în direcțiunea aceasta mai cu succes, de lipsă este să înființeze *magazine publice warrante* și peste tot însoțiri de credit și valorisare.

În direcțiunea această să lucre co-rifeii poporului nostru, și atunci progresul și izbînda a noastră este.

V. C. O.

Cronica zilei.

Sibiul, 6 Oct. n.

Instalare. La 20 Septembrie s'a introdus în B.-Comloș de protopop tractul greco-catholic M. On. D. Dr. Laurian Luca prin exmisul consistorului din Lugoj On. Petru Vălean, parohul Cănadului. S'au ținut vorbiri ocașionale foarte frumoase. Ceremonia a decurs în fața unui public numeros și distins.

Pogány Károly, deputat dietal e denumit comite-suprem al comitatului Caraș-Severin. Pogány Károly e de origine Ardelean, născut la 1848 în Aiud. La 1866 a intrat în serviciul cancelariei transilvane, ear' dela 1875 e deputat. Pe semne, Bánffy ține să umplă toată lumea cu Maghiari ardeleni!

Dreyfus. Din 35 persoane arestate în urma manifestațiilor dela 2 Octombrie, numai șase au fost ținute în arest. Domnii de Pressensé, Vaughan și Morhard protestează în ziarul «Aurore» în contra arestării lor, calificându-o de brutalitate polițienească.

— Bine, așa voui face.

— Dumnezeu cu noi, îi zisei strîngîndu-i mîna... și mîi făcu nevîzut prin întunecimea, ce se părea, că mai zăbovesc pe pămînt numai pentru mine.

Dincolo de Murăș, mîi socoteam dincolo de pericolul flagrant. Aveam înaintea mea câmpia sau românimea compactă, în care cu ajutorul vestmintelor ce purtam, puteam dispăre, ca o pictură în ocean. Apoi pe acele vremuri tradarea nu era cunoscută între Români nici din nume.

Eu însă — îmi gîndeam — nu mî pot depărta, până voui vedea, ce va face poporul, căci altmîntrelea aș putea să mî află acum în Orlat, ori în Năsăud la Urban.

Astfel dară am rămas: și ca să am știre nemijlocită despre întîmplările zilei, mî-am propus a mî urca pe o ripă, ce se înalță vis-à-vis de satul, și să mî fac culcușul aici sub o peatră, ce-și scoate capul din păreții înalți ai rîpei, de unde voui putea fi spectator al tuturor lucrurilor, fără ca să fiu observat de cineva.

Planul mîi-se părea bun, dar' nu l'am putut executa, din cauză, că începuse o ploaie deasă, care făcea să lînece terenul, pe care-l percurgeam în patru brînci. Astfel am dat îndărăt de vale până la poala rîpei.

Plin de noroiu, cum eram, făcusem un incunjur ca la 3/4, ore și m'am urcat în virful dealului, ca de aici să caut în satul pe care atât îl iubesc.

Dar' înzădar! Ploaia curgea în torent și o negură, ce se slobozise, mî-a închis vederea satului dinaintea ochilor; numai la urechi îmi pătrundea sunetul monoton și înfiorător al dobelor. Ce să fac? Plin de apă până la piele și încărcat de noroiu, trag cătră o

Unde-i Krivány? Știrile ce se lansează despre defraudantul dela Arad sînt atât de diferite, încît nu știu ce să crezi din ele. După sursele cele mai nouă Krivány s'ar fi aflat în luna lui August în București. Locuia în strada Romană la hotelul Union. La hotel și-a iscalit numele cel adevărat: Ioan Krivány, proprietar, Arad. Iscalitura numai după câteva zile a ajuns în mîinile poliției; astfel cînd voiau să pună mîna pe el, era deja la Constantinopol.

Sete de aur. Strălucirea amăgitoare a aurului a cerut zilele acestea niște nenorocite victime. Din Roșia-montană ne sosesc știri foarte triste despre o nenorocire ce s'a întîmplat în o schiolnă de baie părăsită numită Sântu-Constantin. Emanul Szentkirályi, cu ficiorul seu de optsprezece ani și cu o altă rudenie s'au strîcurat în timpul nopții pe cărări periculoase în o schiolnă mai retrasă, unde au început să aleagă aurul, ce-l luaseră pe neiertate. Lucrau agitați și grăbiți, ca să isprăvească înainte de a se face ziuă, nu cumva să-și prindă cineva. Deodată se desprinde o stîncă din apropiere și se prăbușește asupra lor cu un vuet îngrozitor. Stîncă enormă îngropă la moment pe tată și ficior, ear' al treilea se alege cu câteva rane mai puțin periculoase. Acesta alergă îngrozit, se spună cele întîmplate. Numai decît s'au luat dispoziții de a scoate pe cei doi nenorociți. Dar' toate încercările au rămas zadarnice. Stîncă e atât de colosală, încît numai cu exploziune vor putea ajunge la cele două cadavre, cari fără îndoială sînt total zdrobite, alături de aurul la care s'au ținut pe neiertate, și care le-a pricinuit moartea.

Statua genului omeneșc. În Paris s'a format un comitet, cu scop de a ridica o statuă imponentă a genului omeneșc. Statua este proiectată în mîrme, uriașă; ea va fi construită din petri și minerale, în formă de mosaic. Desvelirea ei se va face cu ocazia expoziției din 1900 în legătură cu o mare sîrbare internațională, la care toate națiunile lumii sînt reprezentate.

Hîrtie de trestie. O societate engleză proiectează să instaleze la *Salina* o fabrică de pastă de hîrtie, întrebuintînd ca materie primă enorme cantități de trestie dela gurile Dunărei.

Razele lui Roentgen. Doctorul Astudilo din New-York a făcut de curînd încercări cu razele lui Roentgen asupra unui cerșitor, orb de șase ani, pentru-ca să vadă influența lor asupra orbirei. Resultatul a fost un succes de-sevîrșit, căci, după câteva săptămîni orbul putu distinge lămurit părțile din care e făcut aparatul și după alte câteva săptămîni, de încercare, toate obiectele din casă. D-rul Astudilo va da în curînd la iveală și o carte, prin care va arăta metodele întrebuintate de el, precum și succesul la care a ajuns.

Sinuciderea unui Ungur la Viena. Ieri noapte s'a împușcat arhitectul ungur Leopold Koritschoner în o cafenea din Viena. Înainte de a comite faptul a privit la jouul de cărți al altora. Mai apoi a exclamat: »Bieții mei copii!« și s'a retras în o chilie întunecoasă. În celalalt moment s'a auzit sgomotul împușcături. Toți alergară acolo și aprînzînd lumina îl aflară tăvălindu-se în baterile agoniei. Causa a fost starea materială ruinată, precum și împrejurarea, că defraudase bani străini și-i era teamă să nu-i dea de urmă. A lăsat o femeie și trei fete.

casă. Mulțimea cânilor au făcut numai decît cunoscut stăpînilor casei prezența unui străin.

Precum am dorit, eșise afară tocmăi nevasta baciului. Ividu-mî în ușa grajdului și vîzîndu-mă cu lancea, ea n'a cîutezat să se apropie de mine, că până atunci Românii nu începuseră a-și face lănci. După-ce însă m'a cunoscut de pe voce, ea a liniștit căni și m'a invitat în casă, asigurându-mă, că toată ziuă nu s'a arătat suflul de om în apropierea locuinței lor; — prin urmare nici despre starea lucrurilor din Chirileu nu știa nimica, decît că auzise și ea azi dimineață sunînd dobele.

După-ce m'am stîmpărat foamea cu o bucată de pâine și cu una de caș, nu aveam altă dorire, decît să vină noaptea — însă noaptea nu venia! Cât am rătăcit pe cele dealuri deșerte, mî-s'a părut că fug timpul, acum însă mî-se părea, că sed aici de o lună. M'ar fi plăcut să dorm, dar' în casă nu cîutezam a mî culca, cu toate-că mama păcurarului mereu îmi da asigurări să viu liniștit, că ea va pîndi afară până voui dormi și ori-ce ar observa bănuitor, îmi va face cunoscut, ca să mî depărtez.

Am eșit dară din casă, am intrat în grajd și m'am urcat în podul lui, însă somnul nu m'a prins nici aici, ba eram cu mult mai neodihnit, căci, neputînd vedea nici într-o parte, de câte-ori au ziam lătratul unui căne, totdeauna cugetam, că vin soldați să mî prindă. Ce bucuos aș fi eșit la largul, dar' ploaia curgea în torenți, de gîndeai că e pe-deapsa lui Dumnezeu. (Va urma).

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Dela 48.

— Din memoriile lui Vasile Moldovan. —

În 3 Septembrie n'am mers acasă până cătră ameză*. Întîrînd în sat, n'am vîzut nici o schimbare și nici o faimă mai deosebită. Din 4—7 Septembrie seara am petrecut zilele și nopțile cu frică și cu cutremur, mai cu seamă că acum se auzia, că vor veni mulțime de cătane și vor face toate relele căte le pot oamenii vorbi după a lor închipuire. Cei mai mulți stăruiau, ca eu să mî duc unde mî vor duce ochii, că de mî vor prinde, atîta e de mine.

Eu, deși cuprîndeam cu mintea toată ponderositatea acestor sfaturi, nu voiam a mî depărta, ca să ved ce soarte vor avea acești oameni, cari ori-și-cum prin lipsa de tact sînt induși în nenorocirea ce-i amenință. Astfel nu numai că nu m'am depărțat din împrejurimea locului acestuia, ci din 7 Septembrie seara, firește îmbrăcat în vestiminte țărănești, m'am culcat afară în grădina.

În această noapte de cătră ziuă o ploaie lînă, ce cădea pe pălăria mea cea lată, mî trezi din somn. Tot atunci însă mî-se pără, că aud din partea de jos a satului un sgomot neîndatînat; am pășit cătră partea grădinei, ce se termină cu o uliță, ca să ascult și să aud mai bine. În acel moment mî înfîlîi cu un ficior din sat, care cuprîns de spaimă îmi spuse următoarele:

— Domnișorule, eu am fost azi-noapte cu boii, și am vîzut cum au

*) Partea aceasta e continuarea celei ce am dat ieri la »Cronica anului«. Red.

Nostrificarea diplomei de medic în Croația. Foia oficială croată publică un ordin al Banului, relativ la praxa medicală a absolvenților de la universitățile din străinătate. Noul ordin dispune, ca medicilor cari și-au făcut studiile în străinătate nu le e permisă praxa medicală, decât după recunoașterea diplomei din partea Banului.

Cu balonul peste Alpi. Aero-nautul Speltirini voinde să treacă în balon pe deasupra Alpilor a făcut ascensiunea sa în 3 Octombrie, dimineața la 11 ore. S'a urcat la o înălțime de 2500 de metri, a trecut peste Montreux, Yverdon și granița franco-helvetiană între S-te Croix și Pontarlier.

Pentru o femeie. Iuliu Timrovai (originar Orlovski) înainte cu un an era cel mai bun cântăreț în corul teatrului popular din Budapesta. Ieri a fost transportat la casa de nebuni din Lipótmező. Încă mai de mult colegii lui au observat semnele nebuniei, dar' le era milă de el și îl țineau ca împărțitor de afuris. Încolo era foarte liniștit; pomenea adese-ori că el e ultimul rege al Poloniei, va merge în curând să-și ocupe tronul, dar' va duce cu sine și pe dragătaș naivă a teatrului, Gazsi Mariska, și o va încorona de regină. Ieri i-a trimis actriței un buchet, spunându-i să-l păstreze pentru nuntă. Apoi a invitat pe directorul teatrului la cununie. De câtră seară a erupt în furie. Gazsi Mariska a putut merge numai sub pază polițienească la reprezentare, căci nenorocitul o aștepta la ușa teatrului. Poliția l-a deținut, invitându-l să iee loc în trăsură sub pretextul, că Gazsi Mariska îl aștepta la hotel.

Sinuciderea unui mire. În zilele aceste s'a sinucis la Orosháza tânărul Kovács Géza, care se bucură de simpatie generală. Causa sinuciderii a fost o mică neînțelegere între mire și mireasa Iolanta Daubner. Mireasa din ceva motiv de nimic, la îndemnul părinților i-a trimis înapoi inelul și toate cadourile ce avea dela el. Aceasta n'a făcut-o ca să întrerupă orice relație, căci îl invită pe după amezi la ujină, ca să se înțeleagă și să se complaneze lucrurile. Dar' mirele nu mai avea voo de complanări. Când se așezară la masă, sosește și mirele. Părinții trimit pe mireasă să-l întimpe. Dar' a sosit prea târziu. Mirele punând mâna pe revolverul lui Daubner din anșambă, și-a tras un glonț în templu, și după câteva momente muri.

100.000 florini defraudați. Wald-appel Iakab, agent comercial de origine din Colonia defraudând 100.000 florini dela o societate comercială din Berlin, unde era angajat, a luat-o la sănătoasa în România. La intervenția poliției din Berlin a fost deținut și extradat poliției din Brașov. Duminecă seara a fost transportat la Budapesta.

Un cadavru găsit. — În comuna Bora, județul Ialomița din România, s'a găsit la o șură de paie un cadavru de bărbat în descompunere. Câinii mănca-seră o mână, un picior și o parte din corpul cadavruului. Autoritățile au început o anchetă.

Știri mărunte. Banditul Százados Ist-ván a fost condamnat la moarte de către tribunalul din Cluj.

— Alaltăieri s'a deschis școala de cadeți pentru honvezime din Oradea-mare și Șoapoa.

Mai nou.

Din Austria.

Deputațiunea cuotei era să vină la Budapesta, spre a pertracta, Vineri, în 8 Sept. Acum însă a hotărât, că nu va veni până Luni, 10 Septembrie.

— **Baronul Dipauli**, întemeietorul și șeful partidului popular catolic, este denumit **ministru de comerț**, în locul lui Bärenreither.

Iosif de Dipauli s'a născut la 9 Martie 1844. În parlament a intrat la 1877. Acum e ales deputat în curia a 5-a în Tirol, și este primul dintre acești deputați ai poporului, care a ajuns ministru. Este unul dintre cei mai distinși membri ai parlamentului.

— În ședința de ieri a dietei au vorbit contra proiectelor pactului Dr. Fr. Roser, din partida Germanilor liberali, Schlesinger și Dr. Lueger. Cesti doi din urmă au vorbit fulminant contra **jidano-maghiarilor** și a guvernului. Lueger a zis că guvernul Thun e nu numai sluga guvernului maghiar, ci stă în solda aceluia.

Se scandalizează că un membru al partidului catolic intră în cabinet (Dipauli).

Frumoasa sa vorbire o încheie astfel: „Lupta mea contra Maghiarilor e dela inimă. Devisa noastră e: **glorie Austriei!** Nu trebuie să suferim ca finta să fie tot numai a împăca pe Unguri, ca să ne strige furioșii kossuthiști.”

Tribuna Literară.

Țeranul în România.

— Conferință ținută în seminarul rectorului universității G. Schmoller, la Berlin —

de
George D. Creangă.
(Urmare).

Alcoolul. — Boalele. — Pelagra.

În ori-ce cas urcade imposibilitul asupra alcoolului și cerută nu atât de interesul fiscal, cât mai mult din considerațiune economice-naționale, căci acțiunea lui ori-cât de inversă ar fi în unii ani, totuși în definitiv are ca consecință o diminuare a consumațiunei. Imposibilitul asupra alcoolului a fost de altfel cel mai frământat în România, fiind urcat și scăzut, ear' în timpul din urmă (96) urcat din nou la 8 bani de grad pro decaltru.

Nu e însă de fel rațional un imposibilitat de urcat asupra berei și vinului. Vinul e întăritor, berea e nutritivă prin maltul ce conține și cuprinde în genere numai o cantitate mică de alcool; ar fi deci de dorit o reducere a imposibilitul cu deosebire pentru bere, fiind atunci cu mult mai ușor de a o răspândi și a înlocui alcoolul. În realitate în comunele rurale berea nu e de loc consumată, fiind foarte scumpă și țeranii preferă deci a bea alcool, în cele mai multe casuri nerafinat, mai cu seamă înainte de legea din 1893, care interzise în fine darea în circulațiune a spiritului nerafinat; astfel, că forțele lor corporale și spirituale sunt și mai mult epuizate. S'a cerut și există în România un curent puternic pentru introducerea monopolului asupra alcoolului, care în mod rațional nu poate fi introdus decât asupra negocierii, căci destilăriile în România fiind în cea mai mare parte industrie accesorie a agriculturii, introducerea monopolului asupra productivei, ar avea ca consecință nimicirea completă a unui ram industrial de inițiativă privată. Nu mai puțin ar suferi și industria de prune, care de fapt e și cauza rezistenței ce o opun proprietarii de livezi cu prune contra monopolului; afară de aceea introducerea monopolului după modelul Alglave cu butelia sa (Rusia), (unde nu e permis a desface sticla și a bea în cărcimă, ci numai acasă) ar însemna scoaterea beției din cărcime spre a o băga în fiecare casă țărănească, generalisând astfel vițilul beției la mamă și copii. În teorie sunt însumi pentru un monopol asupra alcoolului, pe care l-aș numi nu fiscal, ci economic-național cu menirea de a restrânge consumația; cred totuși, că introducerea lui în România ar trebui să steie în legătură cu un nivel cultural mai corăspunzător al țeranilor, singurul mijloc de a se predomina fiecare și cu considerațiune la stările existente. S'a cerut un monopol asupra debitantilor; adevă că numărul lor se fie mai restrâns și funcțiunea acordată de stat numai la oameni de încredere. O cerință echitabilă, dacă ar fi posibil a se găsi 2 aparate, cari nu s'au găsit până acum în nici un stat european. Un aparat, care se constată a priori, care debitant va fi cinstit în funcțiunea sa și care nu, și altul pentru a împiedea influența persoanelor marcante și a protecțiunei, care în România ca în cele mai multe țări joacă un rol important.

Ar fi de dorit, ca și alte beuturi, precum limonadă, ceaiu, cafea să fie introduse printre țărani, după-cum a și succes în unele părți din Moldova, contribuind la alungarea alcoolului. Braga încă poate fi o beutură răcoritoare și igienică, dacă nu se pune gheață în ea; de altfel e o beutură puțin cunoscută în cele mai multe părți ale țerei, ear' Carmen Sylva în descrierea Bucureștiului se exprimă de ea cu oroare. În genere abuzul în alcool se face acolo unde și producțiunea e mai mare și nu e mai puțin adevărat, că lipsa de nutremânt încă duce la beție: „măncarea e o fudulie, beutura e ce e.”

S'a propus ca mijloace preventive pe lângă monopol și acordarea de premii fabricanților de rachiu de mere și celor de bere, controlarea severă a beuturilor, diminuarea cărcimelor și năsuința de a înlocui alcoolul cu alte beuturi, copii să nu mai fie lăsați în cărcimă, cărcimarul să nu mai dea de beut celor beți, nici pe datorie, nici pe amanet. Cred totuși, că vițilul beției se poate delătura mai cu succes numai prin ridicarea stărei culturale și morale a țera-

nului, formarea de societăți de temperanță, cari deși cu greu, dar' vor avea bune rezultate ca în toate statele europene; preoții și învățătorii sunt obligați în prima linie la aceasta, ei au mai adesea ocaziune, ei vin în contact cu țeranul și ei pot fi deci mai în stare să ridice pe țeran; exemple practice din Bucovina și Transilvania ne pot convinge de influența binefăcătoare ce au exerciat-o preoții și învățătorii la alungarea alcoolului dintre țărani.

Dintre boale mai frecventă e **pelagra**. Pelagra e împreună cu consumațiunea de mămăligă, fapt ce l-a constatat pentru prima-dată la 1811 Italianul Masain; și de aceasta ne putem convinge și în România, căci în județul Tulcea și Constanța, unde nu se mănâncă mămăligă decât în măsură foarte mică, această boală e necunoscută. Pelagra provine din porumbul necopt sau stricat, care măcinat e consumat în această stare; ea e cu atât mai răspândită, cu cât porumbul e alimentul principal al țeranului.

Numărul celor bolnavi de pelagră a fost în 1888 de 10,000; în 1892 de 16,488; în 1893 de 7001; în 1894 de 6694; în 1895 de 7531.

Din acest tablou se vede o diminuare a numărului de bolnavi și de sigur că va deveni cu atât mai mic, cu cât porumbul consumat va fi mai copt și în stare mai bună. În anul 1896 s'a înființat în județul Roman și un institut de pelagrosi pentru 40 persoane.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

„Albina”, revistă enciclopedică populară, apare în București în fiecare Duminecă. Abonamentul: pe an în țeară: 5 lei, pentru străinătate: 8 lei. Un număr: 15 bani. Anul I, nr. 51 din 20 Septembrie 1898 are următorul cuprins: Gr. C. Bujoreanu: Cine-i Românul? — I. Velculescu: Satul meu. — P. P. Argeșel: Tigro-veșul și săteanul. — Or.: Dervishi. — T. S.: Sgărețul și risipitorul. — I. M.: Valoarea mamei muncitorului. — I. V. R.: Legenda lui Iovan Iorgovan. — I. Voiculescu: Căusele sărăciei sătenilor. — P. Vancu: Țeranul român. — George Predescu: Boalele albinelor. — Mulțumiri. — Informațiuni. — Bibliografie. — Adrese către redacție.

Ilustrațiuni: Dervishi învîrtitori. — Dervishi urlător. — Dervishi cerșitor. — Un șeic.

„Ovidiu”. A apărut în Constanța prima revistă literară dobrogeană: „Ovidiu”, cu următorul cuprins: Cuvântul de acasă, de P. Vulcan. — Monumentul falnic dela Adam Clisi, de Gr. Toilescu. — Cuvântare publică asupra vieții, operelor și exilului lui Ovidiu, de P. Vulcan. — Cătră prieteni (versuri) de Nuși Zulu. — Dobrogea (toponimie), de Lt. M. D. Ionescu. — Ovidiu în exil (versuri), de P. Vulcan. — Adio (versuri), de D. Manu. — Cei 7 filosofi și maximele lor, de D. Covat. — Creola (versuri), de P. Vulcan. — Sărbarea inaugurării bibliotecii de Ovidiu. — Pe malul mării (versuri), de N. Tuliu. — Genesa cercului Ovidiu, de N. Tuliu.

Abonamentul: 10 lei pe an. Apare bi-mensual. Redacția și administrația: Cercul literar „Ovidiu”, Constanța.

Bibliografie.

„Orașul București”, articol retipărit din „Enciclopedia Română”, publicat sub auspiciile „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Prețul 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădiniile publice, monumentele, zidiriile, casar-mele, administrația, finanțele orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucțiunea, așezăminte culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială cea mai sistematică și luându-și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, dă cetitorilor — nucleu — o iocană cât se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea este înzestrată cu un frumos plan al orașului la care este alăturat un registru al stradelor și zidirilor mai însemnate cu indicările necesare pentru a le găsi la moment în plan, apoi cuprinde un plan al grădinei botanice dela Cotroceni și un număr mare de ilustrațiuni de o frumusețe deosebită, anume: 3 aspecte din Calea Victoriei, Bulevardul cu băile Eforiei, Bis. Antim, Balașa, Stavropoleos, Catedrala catolică, Ateneul, Universitatea, 2 tablouri ale institutului botanic, Banca națională, Teatrul Național și așezămintele Brancovenesti. Broșura se poate procura la toate librăriile.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Qualitate per sheet.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitate per sheet.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu.	fl. 1.—		
Țărâncuța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moianu.	„ —50		
Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nițescu.	„ —75		
La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu.	„ —50		
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann.	„ —50		
La blondine. Polca mazuca pentru piano de Sigismund Paulmann.	„ —50		
Turda. Marș patriotic de Paulmann.	„ —50		
Hora reginei. De Sig. Paulmann.	„ —25		
Serba păpușelor. De Sig. Paulmann.	„ —25		
Marș turcesc. De Sig. Paulmann.	„ —25		
Intermezzo pentru piano de M. Capșa.	„ —50		
Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo.	„ 1.—		
Serba ofițerilor. De C. Dimitrescu.	„ —50		
La fille du Marin Vals de Ivanovici.	„ —75		
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps.	„ —75		
Laîste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide.	„ 1.—		
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo.	„ —75		
Siagurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo.	„ —75		
Claire. Polca pentru piano de Alphonse Chirillo.	„ —25		
N. Ochialii.	„ —25		
Institutele-Unité. Vals pentru piano de Carol Decker.	„ 1.—		
Serba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu.	„ 50.—		
Serba mirilor. De Const. Dimitrescu.	„ 50.—		
Surorile. Marș de Gh. Fontino.	„ 75.—		
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu.	„ 50.—		
Zéphir. Polca mazuca de G. Ionescu.	„ 75.—		
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel.	„ 50.—		
Pas de quatre original. De Mayer Lutz.	„ 50.—		
Gavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margharitescu.	„ 75.—		
Al plâns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu.	„ 50.—		
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu.	„ 50.—		
Pictoriile. De E. I. Alexandrescu.	„ 50.—		
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu.	„ 75.—		
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu.	„ 40.—		
De Brăila à Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu.	„ 50.—		
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan.	„ 50.—		
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan.	„ 50.—		
I. Villacroze. De ce „mi-ai zis odinioară, romanță.”	„ —75		
Radu D. Rosetti. E v're-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano.	„ —50		
I. Paschill. L'Amiță, vals.	„ 1.—		
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu.	„ —75		
Doina codrului.	„ —75		
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, serbă pentru piano.	„ —50		
I. Braunstein. Rêve du Matlot, vals pentru piano.	„ 1.—		
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoaiului, horă.	„ —75		
C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano.	„ —50		
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa „mie soris, romanță pentru voce și piano.”	„ 50.—		
F. Demeier. Soirées de Bucarest, vals.	„ 1.50		
A. Cirillo, Emilie, polca mazuca pentru piano.	„ —50		
D. D. Voreas, Mignon, polca mazuca.	„ —50		
I. Dieker. Punct și virgulă, polca pentru piano.	„ —50		
Polizo-Mieșnești. Douce-Nuance, vals.	„ —40		
Gr. Ciurea. Ferdinand-Marș.	„ —50		

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitate din urmă.

„Naționalitatea”. Societatea noastră „Tipografia” a scos într-o elegantă broșură interesantă studiu de **Max Nordau** despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri, limbajul frumos în care „Rosmarin” al nostru a ținut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna” s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” când a retipărit articolul din „Tribuna” în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia” societate pe acțiuni în Sibiu.

Sosiți în Sibiu.

În 6 Octombrie n. 1898.

Hotel „**Împăratul Romanilor**”: Baron Nopcea, deputat dietal, Phosier, Gmörzy, oficiali, din Budapesta; Feiszing, Altschul, Schwarz, Krauss, Fuchs, Palagyi, Aufrecht, din Budapesta, Puskás, Csicsaky, din Cluj, Thesleff din Helsingfors, Hendl din Berlin, Stiern, Bugarski, din Viena, comercianți; Riedval, hotelier din Zalatra; Gmörzy cu soția, locotenent din Brașov; d-na Schuller cu fiica, Grecescu cu fiica, privatier, din Sebeșul-săsece; Woelk, hotelier din Tirgul-Mureșului; Baron Schönberger, sublocotenent din Homorod.

Hotel „**Neurhrer**”: Steiner, comerciant din Keeskemet; Kaufmann, farmacist din Hususcu.

Hotel „**Meltzer**”: Weiss, aspirant de notar din Homorod; Aspert, actor din Viena; Kovalcsik, voluntar din Lipova; Trifa din Gociova, Oltean, teolog.

Hotel „**Habermann**”: Szikszay cu familia, antreprenor din Macfalău.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Oct. n. 1898

Săminte		Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până		dela	până
Grâu							
Bântănesc nou	75	9.—	9.10	76	9.15	9.20	
Grâu de Tisa	75	9.20	9.30	76	9.3	9.40	
Grâu de Pesta	75	9.15	9.25	76	9.30	9.35	
Grâu de Alba-Reg.	75	9.20	9.30	76	9.35	9.40	
„ Bădica	75	9.30	9.35	76	9.40	9.45	
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—	—	
Săminte vechi ori noue		Soiul	Qualitatea per hect.		Prețul per 100 chilogr.		
			dela	până			
Săcară	prima	70—72	7.35	7.40			
Orz	de nutreț	60—62	5.60	6.—			
„	de vinare	62—64	6.50	7.—			
„	de bere	64—66	7.30	8.20			
Ovės	bânt.	39—41	5.75	6.05			
Cucuruz (porumb)	de alt soi	—	5.20	5.25			
Meiu	—	—	5.15	5.20			
Hrăcă	—	—	12.25	12.75			
Marfa pe termen lung	Grâu	Mart-Apr.	8.53	8.58	Marfa pe termen mediu	8.58	
	Cucuruz	Sept-Oct.	8.90	8.92		8.92	
	Ovės	Maiu-Iun.	4.68	4.60		4.60	
	„	Iulie-Aug.	—	—		—	
	„	Mart-Apr.	5.70	5.72		5.72	
„	„	Oct.	5.50	5.5	5.5		
Produse diverse		Soiul	Cursul				
			dela	până			
Sēm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—			
„	roșie	—	—	—			
Oleu de rap.	rafinat	—	—	—			
Uns. de porc.	dela Pesta	82.—	82.50				
„	dela țeară	—	—	—			
Slănină	svântată	—	—	—			
„	afumată	61—	62—				
Său	—	—	—	—			
Prune	—	—	—	—			
Licior	slavon, nou	—	—	—			
„	bântănesc	—	—	—			
Miere	brută	—	—	—			
„	galbînă străcurată	—	—	—			
Ceară	de Rosenau	—	—	—			

Oursuri pietli din Sibiu.

Din 6 Octombrie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.48	vând.	9.52
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	19.—	—	19.10	—
Buble rusești 100 a	126.75	—	127.50	—
Galbeni	5.62	—	5.67	—
Napoleon-d'ori	9.50	—	9.54	—
100 Marco germane	58.52	—	58.80	—
Livre sterling	11.90	—	12.—	—

Bursa de Budapesta.

Din 4 Octombrie n. 1898.

Renta de aur ung. 6 1/2 %	100.25
„ „ 4 1/2 %	100.25
„ „ 4 %	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losuri austriace din 1890	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Scrieri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.51
Mărci 100 imp. germane	58.85
London 10 Livres sterlingi	120.15

Bursa de Viena.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului

[624] 28-42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfa curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefacătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localități de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei” este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

În strada Lungă (Langgasse) sunt de vânzare

[1890] 1-3

două intravilane de edificat.

Informațiuni la proprietarul **Bespaletz, strada Oenei (Burger-gasse) nr. 20.**

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 c. plus 10 c. porto.

La Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu,

se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr” de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte”, adică considerațiuni asupra maximele eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc”, narațiuni de Bolanden (45 pag.) — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria” noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. „Die Aromunen”, (Macedo-Români). Vol. I. „Land und Leute”, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand pe la Români din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se interesează de frații sei. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică costă fl. 6.20
- Vol. II. „Volkstümlichkeit”, cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă fl. 5.—
2. „Vlach-Meglen”, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., 4 cu ilustrațiuni, fototipie, costă fl. 2.25
3. „Die Sprache der Olympo-Wallachen”, cu o introducere despre popor, volum de 144 pag., costă fl. 1.85
4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsa”, conținând lucrările lui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români: „Primul raport”, (1894) de 157 pag. costă fl. 1.85
- „Al doilea raport”, (1895) de 224 pag. costă 2.80
- „Al treilea raport”, (1896) de 332 pag. costă 3.80

Cartea de sub nr. 1, vol. I. e pentru toți Românii inteligenți; celelalte se recomandă bărbatilor de specialitate. Toate sunt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, facute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătare în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

[480] 29-

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Diplomă de onoare.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recuise de scris, ceară de pecetluit etc.

Comande din afară se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit

de hârtie de scris și concept, precum și hârtie din de epistole cu plicuri în casetă.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.